

2011-10-21

Dnr 43-2011:2110

Kävlinge kommun

Rektorn vid Tolvåkerskolan

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Tolvåkerskolan i
Kävlinge kommun

Tillsyn vid Tolvåkerskolan

Helhetsbedömning

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kävlinge kommun under hösten 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Skolinspektionen besökte Tolvåkerskolan den 27 och 28 september 2011.

Granskningen visar att Tolvåkerskolan har en positiv resultatutveckling och elevernas resultat ligger betydligt över riksgenomsnittet. Elevernas resultat följs kontinuerligt upp på individnivå. Vidare bistår Bildningsförvaltningen med sammanställningar över elevernas resultat i årskurs åtta och nio. Denna sammanställning används dock till största delen till att jämföra skolans resultat med den andra av kommunens skolor som bedriver grundskola i årskurs 7–9. Några vidare analyser av elevernas samlade kunskapsresultat i samtliga ämnen och årskurser på skolnivå genomförs inte. Rektorn kan därmed inte heller veta vilka åtgärder som behöver sättas in för att ytterligare öka måluppfyllelsen.

Vidare varierar det mellan lärare i vilken utsträckning undervisningen anpassas efter elevernas olika förutsättningar och behov. Flertalet lärare arbetar med hela gruppen samlat vilket i sin tur medför att eleverna inte ges de utmaningar de behöver för att stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling. Likaså är elevernas möjlighet att påverka sin egen undervisningssituation många gånger bristfällig.

Tolvåkerskolans nuvarande rektor anställdes i april månad 2011 efter en turbulent tid på skolan. Skolans personal och elever uttrycker att den nuvarande rektorn är närvarande i skolans verksamhet och personalen upplever att de är delaktiga i skolans utvecklingsprocess. Granskningen visar att rektorn tillsammans med personalen arbetar framåt för att utveckla skolan och för att åtgärda de brister som påtalades vid den riktade tillsynen år 2010. Skolinspektionen kan konstatera att det har skett en stor förändring på skolan sedan inspektörernas besök i december 2010. Bland annat finns nu tydliga rutiner dokumenterade för olika delar av skolans verksamhet och personalen har ett gemensamt förhållningssätt kring värdegrunden. Skolan arbetar vidare aktivt med framtagande av en ny plan mot kränkande behandling som uppfyller kraven på kartläggning, analys och åtgärder. Ett systematiskt kvalitetsarbete har även påbörjats, som inkluderar all personal, genom kommunens gemensamma system för uppföljning och utvärdering (Qualis).

En del arbete kvarstår dock och mycket av det förändringsarbete som har påbörjats är bara i inledningsfasen.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Tolvåkerskolan i Kävlinge kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kävlinge kommun att senast tre månader från den dag beslutet för Kävlinge kommun meddelas avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

- Lärarna ska anpassa undervisningen efter elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande (1 kap. 4 § skollagen samt Lgr 11, avsnitt 1, En likvärdig utbildning och avsnitt 2.2/Lpo 94 avsnitt 1, En likvärdig utbildning och avsnitt 2.2).
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling (3 kap. 3 § andra meningen skollagen).

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte i tillräcklig grad möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

I detta ingår att:

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 § och 4 kap. 14 § första stycket skollagen samt Lgr 11, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8/Lpo, avsnitt 2.3 och 2.8).
- Eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 §

skollagen samt Lgr 11, avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8/Lpo 94 avsnitt 1, 2.3 och 2.8).

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Rektor tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat omsätts i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen.

I detta ingår att:

- Rektorn ska ta ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas samt omsätts i åtgärder för att nå de nationella målen och kunskapskraven (4 kap. 4-5 §§ skollagen och Lgr 11 och läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8).

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång

Eleverna i grundsärskolan erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

Eleverna i grundskolan erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

- Rektor ska säkerställa att eleverna i grundsärskolan erbjuds det i timplan för grundsärskolan fastslagna antalet undervisningstimmar i de praktisk-estetiska ämnena (7 kap. 9 § skollagen, 11 kap. 4-7 §§ skollagen samt bilaga 1 till skolförordningen - timplan för grundsärskolan).
- Rektor ska säkerställa att elever med anpassad studiegång erbjuds utbildning i den omfattning de har rätt till (3 kap. 12 § skollagen, 10 kap. 3-5 §§ skollagen).

Anmärkning

Skolinspektionen har vid tillsynen konstaterat en mindre allvarlig brist som måste åtgärdas för att eleverna ska få den utbildning de har rätt till. Huvudmannen ges därför en anmärkning.

En redogörelse av konstaterad brist finns nedan under Skäl för beslut.

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte i alla delar författningarnas krav.

Till följd av anmärkningen ska Ni senast tre månader från den dag beslutet för Kävlinge kommun meddelas vidta åtgärder för att rätta till bristen och redovisa dessa åtgärder för Skolinspektionen.

Skäl för beslut

Måluppfyllelse

Skolans sammanställning av resultaten på de nationella ämnesproven för årskurs nio de senaste fem åren visar att antalet elever som når målen, med ett fåtal undantag, ligger mellan 90 och 100 procent på respektive ämnesprov. Skolans sammanställning över andelens elever som når målen i respektive ämne under samma femårsperiod visar att i övervägande del av ämnena når över 95 procent av eleverna målen. Andelen elever som når målen i samtliga ämnen har under samma period ökat från drygt 77 procent läsåret 2006/2007 till drygt 92 procent läsåret 2010/2011.

Likaså har det genomsnittliga meritvärdet stadigt ökat under den senaste femårsperioden från 202,5 poäng år 2006 till 220 poäng år 2010. Andelen elever med behörighet till nationellt program uppgår år 2010 till 94,6 procent.

Såväl rektor som elever och personal som skolinspektionen samtalat med uppger att det nu råder trygghet och trivsel på skolan. De uppger vidare att lärarna har ett gemensamt förhållningssätt och i de fall kränkningar förekommer vidtar såväl personal som rektor direkt de åtgärder som krävs för att åtgärda de uppkomna situationerna. Skolan genomgår även ett omfattande arbete med att revidera den tidigare planen mot kränkande behandling där personal och elever deltar.

Trots att skolan ger eleverna förutsättningar att nå goda resultat, pekar Skolinspektionen i detta beslut på ett antal områden där författningarna inte följs.

Föreläggande

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Lärarna ger inte alla barn och elever den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Motivering:

I utbildningen ska hänsyn tas till elevers olika behov. Alla elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Skolinspektionen konstaterade i beslut år 2009 att det skiljer sig mycket mellan lärarna hur de möter varje elevs individuella behov. Vid den nu aktuella inspektionen framkommer det i såväl vid intervjuer med lärare och elever som vid genomförda lektionsbesök att en del lärare anpassar undervisningen till elevernas förutsättningar, erfarenheter och behov medan andra utformar utbildningen i större utsträckning på samma sätt för alla elever i gruppen. Eleverna uppger att alla i klassen ofta arbetar med

samma saker och på samma sätt på lektionerna. Elever som är klara i förtid kan få extrauppgifter som då till största delen innebär en repetition av det de redan har gjort. Eleverna medges däremot sällan att gå vidare mot nya mål i ämnet. Det varierar således även mellan olika lärare i vad mån eleverna ges större utmaningar och därmed stimuleras att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Även om mycket har förändrats när det gäller lärarnas praktiska möjligheter att anpassa undervisningen och elevernas upplevelser av undervisningen sedan Skolinspektionen besökte skolan vid den riktade tillsynen i december 2010 är det angeläget att rektor och lärare arbetar aktivt med att säkerställa att undervisningen anpassas så att eleverna utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål.

Tolvåkerskolan har således inte åtgärdat de brister som påtalades i Skolinspektionens beslut år 2009 och år 2010.

Författning:

1 kap. 4 § andra stycket skollagen, 3 kap. 3 § skollagen

Lgr 11, avsnitt 1, En likvärdig utbildning och avsnitt 2.2/Lpo 94 avsnitt 1, En likvärdig utbildning och avsnitt 2.2

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande

Bedömning:

Eleverna ges inte i tillräcklig grad möjlighet till ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Elever ska ges inflytande över sin utbildning. Detta innebär bland annat att de ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och formerna för inflytandet ska anpassas efter elevernas ålder och mognad.

Av dokumentstudier och i intervjuer framkommer att det formella inflytandet i form av elevråd och klassråd ger eleverna möjlighet att påverka och att utöva inflytande över skolans verksamhet. Däremot visar intervjuer med elever att de inte har några större möjligheter att påverka sin undervisningssituation. Även om det finns vissa variationer mellan lärare, visar tillsynen att eleverna sällan ges möjlighet till ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Samtalet med lärarna visar att rektorn tillsammans med lärarna, utifrån kraven i skollagen och läroplanen, behöver diskutera vad ett aktivt eller reellt inflytande innebär för lärare och elever. Tolvåkerskolan har således inte åtgärdat den brist som Skolinspektionen påpekade i beslut år 2009.

Det är angeläget att rektorn och lärarna säkerställer att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens utformning. Elevernas inflytande

behöver anges i planeringen av verksamheten och skolan behöver ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.

Författning:

1 kap. 10 § skollagen, 4 kap. 9 § första stycket och 14 § skollagen

Lgr 11, avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8/Lpo avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 och avsnitt 2.8

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen

Bedömning:

Rektor tar inte i tillräcklig utsträckning ansvar för att skolans resultat omsätts i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Rektor ansvarar för att det inom skolenheten, under medverkan av personalen, bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar planering, uppföljning och utvärdering av utbildningen. I detta ingår ett ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

På Tolvåkerskolan bedrivs numera ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar såväl rektor som personal. Detta kvalitetsarbete är dock i huvudsak koncentrerat till det kommungemensamma arbetet med uppföljning och utvärdering (Qualis). Någon systematisk utvärdering och analys kring skolans resultat förekommer inte.

Undervisningen och resultaten följs upp på individnivå. Likaså görs på förvaltningsnivå sammanställningar över åttornas betyg och niornas slutbetyg. Dessa sammanställningar används i huvudsak till att göra jämförelser mellan den egna skolan och kommunens andra grundskola som bedriver undervisning i årskurs 7–9. Någon systematisk utvärdering över den egna skolans resultat i syfte att utveckla skolan kvalitativt har inte gjorts enligt rektorn och personalen. Inte heller har det gjorts någon analys av i vad mån den turbulenta situationen på Tolvåkerskolan de senaste åren har påverkat elevernas resultat. Det är angeläget att rektorn säkerställer att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som även inkluderar uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat.

Författning:

4 kap. 4-5 §§ skollagen

Lgr 11 och läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 2.8/Lpo 94, avsnitt 2.8

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång

Bedömning:

Eleverna i grundsärskolan erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

Eleverna i grundskolan erbjuds inte utbildning i den omfattning de har rätt till.

Motivering:

Vid en jämförelse av timplanen för grundsärskolan och timplanen för grundskolan framgår att elever som får sin utbildning inom grundsärskolan ska erbjudas undervisningstid i de praktisk-estetiska ämnena i betydligt större omfattning än de elever som får sin utbildning inom grundskolan. Enligt skollagen kan rektor dock fatta beslut om undantag från att tillämpa de bestämmelser som gäller för grundsärskolans elever som går integrerade i grundskolan. Sådana undantag får göras i den omfattning som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning under förutsättning att en bedömning har gjorts av vad som krävs för att eleverna ska nå kunskapskraven.

På Tolvåkerskolan finns sju integrerade elever i grundsärskolan. Dessa får merparten av sin undervisning i en mindre grupp tillsammans med särskilt utbildade pedagoger. Undervisningen i de praktisk-estetiska ämnena får dock eleverna i grundsärskolan i sin helhet tillsammans med sin tillhörande grundskoleklass. Granskningen visar att grundsärskoleeleverna därmed endast får undervisning i de praktisk-estetiska ämnena i den omfattning som timplanen för grundskolan medger. Då den timplanen skiljer sig väsentligt från grundsärskolans timplan innebär detta att eleverna i grundsärskolan inte erbjuds utbildning i dessa ämnen i den omfattning de har rätt till. Granskningen visar vidare att något beslut om undantag från att tillämpa grundsärskolans timplan avseende dessa ämnen inte heller har fattats av rektorn.

Det är angeläget att rektor säkerställer att eleverna i grundsärskolan erbjuds det i timplanen för grundsärskolan fastslagna antalet undervisningstimmar i de praktisk-estetiska ämnena.

Om en elevs behov av särskilt stöd inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar får rektor besluta om avvikelser från timplanen eller från de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). Rektor ansvarar i dessa fall för att eleven så långt som det är möjligt får en utbildning som är likvärdig med övrig utbildning.

Kävlinge kommun har tre så kallade centrala resursgrupper, skolan i Hög, Opalen och Rubinen. Det finns elever från Tolvåkerskolan på både skolan i Hög och på Opalen. Av dokumentstudier samt av intervjuer med såväl elevhälsoteamet som med rektor framkommer att när hemskolans rektor har fattat beslut om anpassad studiegång, sker en regelmässig kollektiv anpassning av ämnet musik i samtliga resursgrupper. Detta innebär att inga elever får undervisning i ämnet musik. På samma sätt sker en generell anpassning av de naturorienterande ämnena på skolan i Hög.

Det är väsentligt att rektorn och skolan ser till att varje elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning inom skolan. För varje elev måste en individuell bedömning göras och beslut tas vilken anpassning som ska göras.

Författning:

11 kap. 4-7 §§ skollagen och 7 kap. 9 § skollagen

Bilaga 1 till skolförordningen - timplan för grundsärskolan

3 kap. 12 § skollagen, 10 kap. 3-5 §§ skollagen

Anmärkning

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte i alla delar författningarnas krav.

Motivering:

För varje skolenhet ska det finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever och hur de ska följas upp. Vidare ska eleverna medverka vid upprättandet och uppföljningen av planen.

Vid tillsynen har Skolinspektionen uppmärksammat att Tolvåkerskolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för läsåret 2010/2011 inte fullt ut uppfyller författningarnas krav. Planen anger inte vilka konkreta åtgärder som ska vidtas och inte heller hur dessa ska följas upp. De åtgärder som redovisas är av mer allmän karaktär. Vidare saknas personalens och elevernas medverkan vid framtagande av planen. Granskningen visar emellertid att det numera på skolan bedrivs ett aktivt värdegrundsarbete där framtagandet av likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling för läsåret 2011/2012 utgör en betydande del. Personal och elever är delaktiga i arbetet med att kartlägga och analysera vilka områden som skolan behöver åtgärda.

Det är angeläget att rektorn fortsätter det påbörjade arbetet med framtagande av plan mot kränkande behandling så att denna uppfyller författningarnas krav.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Bakgrund

Beskrivning av Tolvåkerskolan

Tolvåkerskolan ligger i samhället Löddeköpinge, 10 km utanför tätorten Kävlinge. Skolan leds av en rektor som tillträdde sin tjänst i april månad 2011. Skolan bedriver grundskola i årskurs 7-9 och vid inspektionstillfället var 250 elever inskrivna på skolan.

Tolvåkerskolan har tre arbetslag, ett för varje årskurs. Arbetslagen är dock inte självförsörjande med pedagogisk personal utan dessa arbetar även delvis med ordinarie undervisning i andra arbetslag än sitt eget. På skolan finns ett fåtal integrerade sårskoleelever som får en del av sin undervisning tillsammans med grundskolans elever.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsrådet Ebba Svartz.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Enhetschef

Viveka Berglund
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 **Allmänt om tillsynen**

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande i kommunen att nå de nationella målen och bedömer om kommunen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen** samt **enskild elevs rätt**.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Kommunens förskoleverksamhet respektive och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut.

För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut).

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning kommunen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som Kävlinge kommun och Tolvåkerskolan lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoderna vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

Alla beslut kompletteras med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för kommunen. Företrädare för kommunen ges också möjlighet att ta del av och att lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i kommunen, på skolorna och i övriga verksamheter inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn)